

ЕВРОПА БИРИМДИГИ – КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ:
ШЕРИКТЕШТИК, КЫЗМАТТАШТЫК, ӨНУГҮҮ

Европа Биримдигинин Кыргыз Республикасындагы Өкүлчүлүгү
720040, Кыргыз Республикасы,
Бишкек ш., Эркиндик бульвары, 21
"Орион" бизнес-борбору, 5-кабат

Тел.: + 996 312 26 10 00
Факс: + 996 312 26 10 07

delegation-kyrgyzstan@eeas.europa.eu
eeas.europa.eu/delegations/kyrgyzstan

Европа Биримдиги (ЕБ) ондогон жылдардын ичинде дүйнөдө аналогдору жок тыгыз кызматташуу тутумун түзгөн 28 мүчө-мамлекеттен турат. Ал саясий, экономикалык жана маданий чөйрөлөрдү камтыйт. Кызматташтык демократия, эркиндик, адам укуктары жана укук үстөмдүгү сыяктуу жалпы баалуулуктарга негизделет. Өзүнүн 500 миллиондон ашык жарандарынын кызыкчылыктарын тартуулап, ЕБ туруктуулукту, өркүндөөнү жана өнүгүүнү илгерилетип, дүйнөнүн башка региондору менен байланышты сактап турат.

Европа Биримдиги (ЕБ) жана Кыргыз Республикасы өлкө 1991-жылы эгемендүүлүк алган учурдан тартып ондогон жылдар бою өнөктөштөр болуп саналат.

ЕБ Кыргыз Республикасында демократияны жана коопсуздукту бекемдөөгө, жакырчылыкты кыскартууга, экономикалык өсүшкө жана туруктуу өнүгүүгө жетүүгө көмөк көрсөткөн көптөгөн долбоорлорду ишке ашырып келе жатат.

САЯСИЙ МАМИЛЕЛЕР

ӨНӨКТӨШТҮК ЖАНА КЫЗМАТТАШТЫК ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУ:

- › Эки тараптуу мамилелердин негизги документи 1999-жылы күчүнө кирген;
- › Макулдашуу кызматташтыктын ЕБ жана Кыргызстан үчүн жалпы негизги принциптерди белгилеген: адам укуктары, демократия, эл аралык укук, рынок экономикасы;
- › Макулдашуу – Кыргызстанда демократиянын бекемдөөсүнө көмөк көрсөткөн ЕБнен жардам алуу үчүн негиз.

ҮЗГҮЛТҮКСҮЗ САЯСИЙ МАЕК:

- › Кызматташтык боюнча кеңеш – министрлер деңгээлинде;
- › Кызматташтык боюнча комитет – мамлекеттик кызматчылар деңгээлинде;
- › Парламенттик кызматташуу боюнча комитет – парламенттердин депутаттарынын деңгээлинде;
- › Адам укуктары боюнча ар жылдык маек.

РЕГИОНАЛДЫК КЫЗМАТТАШТЫК:

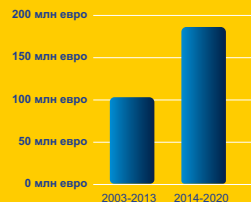
- › ЕБнин Борбордук Азия боюнча стратегиясына негизделген;
- › ЕБнин жана Борбордук Азия өлкөлөрүнүн министрлеринин үзгүлтүксүз жолугушуулары;
- › Билим берүү, укук үстөмдүгү, коопсуздук, адам укуктары, энергетика жана унаа, айлана чөйрө жана сууну пайдалануу, чек араларды башкаруу жана баңгизаттардын мыйзамсыз жүгүртүүсүнө каршы күрөшүү чөйрөлөрүндөгү кызматташуу.

МАМИЛЕЛЕРДИН НЕГИЗДЕРИ

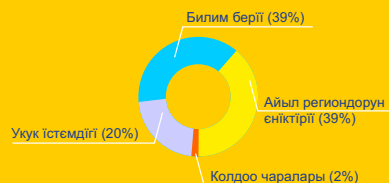
184
МЛН ЕВРО
2014-2020 ж.

ӨНҮКТҮРҮҮ ЖААТЫНДАГЫ КЫЗМАТТАШТЫК

Европа Биримдиги Кыргыз Республикасынын негизги донорлорунун бири болуп саналат. Эки тараптуу кызматташтыктын алкагында 2014-2020-жылдары ЕБ Кыргыз Республикасына 184 миллион евро бөлүп берет.

КОЛДОО БИРИНЧИ КЕЗЕКТЕ ТӨМӨНКҮДӨЙ ҮЧ СЕКТОРГО БАГЫТТАЛГАН:

ЖАРАНДАРДЫ СОЦИАЛДЫК КОРГООНУ КОШУУ МЕНЕН, АЙЫЛ АЙМАКТАРДЫН КОМПЛЕКСТҮҮ ӨНҮКТҮРҮҮ – 72 МЛН ЕВРО

ЕБ айыл аймактарында киреше алып келген ишмердикти колдойт: биз жемиштерди, жашылчаларды жана жаңгактарды кайра иштетүү менен алектенген чакан жана орто ишканаларга маркетингдик стратегияларды жана азык-түлүктүк коопсуздук чараларды жакшыртууга, супермаркеттер менен кызматташтык түзүүгө жардам беребиз.

ЕБ Көк-Талаа Пүлгөн жол тилкесин курулушу же сугаруу объектерин реконструкциялоо сыяктуу инфраструктуралык долбоорлорду колдойт.

ЕБ Өкмөттүн социалдык коргоо боюнча стратегиясын колдойт, ал региондордогу иш-чараларды, мисалы, аярлуу балдарга мектепке чейинки мекемелерге кирүүгө мүмкүндүк берет.

ӨНҮКТҮРҮҮ ЖААТЫНДАГЫ КЫЗМАТТАШТЫК

БИЛИМ БЕРҮҮ – 72 МЛН ЕВРО

ЕБ Кыргызстандын Каржы министрлигине жана Билим берүү жана илим министрлигине билим берүү чөйрөсүндө бар болгон каржылык каражаттарды майнаптуу пайдаланууга жардам берип, билим берүү тутумун башкарууга өзгөчө көңүл бөлөт.

ЕБ билим берүүнүн сапатын жогорулатуу үчүн КР бийликтерине 2018-жылга чейин жок дегенде 70 мектепти инновациялык окуу жабдуулары менен жана эң аз дегенде, 10 мектепти ден-соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген балдар үчүн окуу жабдуулары менен камсыз кылууга жардам бермекчи.

РЕГИОНАЛДЫК ПРОГРАММАЛАР

ЕБ 2014-2020-жылдар мезгилине Борбордук Азия өлкөлөрүндөгү регионалдык кызматташтык долбоорлоруна **245 миллион евро** бөлүп берил жатат.

Регионалдык долбоорлордун мисалдары:

- Борбордук Азияда чек араларды башкарууга көмөк көрсөтүү программасы (BOMCA). Борбордук Азия чек араларын тийиштүү башкаруу жана коопсуздугун камсыз кылуу үчүн чек ара жана бажы ведомстволорунун кызматкерлерин окутуу.
- Борбордук Азияда баңгизаттардын жайылтылышын алдын алуу боюнча программа (CADAP)
Региондун өлкөлөрүндө коомчулукту баңгизаттарды керектөөнүн тобокелдиктери жөнүндө маалымдоо аркылуу баңгизаттарга көз карандылыкты кыскартуу жана баңгизаттарга көз карандыларды дарылоо усулдарын өркүндөтүү.

КЫРГЫЗСТАН ҮЧҮН МҮМКҮНЧҮЛүКТӨР

ШАЙЛОО ТУТУМУН РЕФОРМАЛООНУ КОШУП, УКУК ҮСТӨМДҮҮЛҮГҮ – 38 МЛН ЕВРО

ЕБ төмөнкүлөрдү кошкондо, көптөгөн багыттар боюнча Өкмөт, жарандык коом жана ЖМК менен кызматташат:

- Коррупцияга каршы күрөштү;
- Сот чечимдеринин ачыктыгын жогорулатууну;
- Жарандардын укуктук жардам алууга укуктарын камсыз кылууну;
- Административдик тоскоолдуктарды жана бюрократиялык жол-жоболорду жөнөкөйлөштүрүүнү.

Мисалы, жергиликтүү кеңештердин депутаттары жана мамлекеттик кызматчылар ишмердүүлүгүн ачык негизде жана КРнын мыйзамдарына ылайык жүргүзүүгө үйрөтүлгөн. ЕБ Кыргызстандын Өкмөтүнө мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөрдүн тартиби жана жарандардын укуктары жеткиликтүү баяндалган жаңы Административдик кодекстин иштеп чыгууга көмөк көрсөткөн.

ЕБ Кыргызстанда шайлоо тутумун реформалоону колдойт жана добуштарды сатып алууга каршы күрөш жөнүндө жаңы мыйзамдарды иштеп чыгууну, ошондой эле даттанууларды кароонун ачык тутумун түзүүнү кубаттайт. Конституциялык палатага алдыңкы дүйнөлүк тажрыйбага, мисалы, Европа Кеңешинин Венециялык комиссиясына, жетүүгө мүмкүндүк берүү аркылуу жардам берилип жатат.

ӨНҮКТҮРҮ ЖААТЫНДАГЫ КЫЗМАТТАШТЫК

БОРБОРДУК АЗИЯ ҮЧҮН ИНВЕСТИЦИЯЛЫК ФОНД

ЕБ Борбордук Азиядагы ЕБ гранттарын өнүктүрүү банктарынын насыялары менен айкалыштыруу жолу менен долбоорлорго колдоо көрсөтөт. Ушул максатта 2010-жылы Борбордук Азия үчүн ЕБ Инвестициялык фонду (IFCA) уюштурулган.

2016-жылдын аягына карата IFCA аркылуу 105 миллион евродон ашык суммага келишимдер түзүлгөн, анын ичинде Кыргызстанда катуу тиричилик калдыктарын керекке жаратуу жана суу менен жабдуу боюнча долбоорлорго 44 миллион евродон ашык берилген.

Мисалы, Бишкекте ошондой долбоорлордун бири Кыргызстандын борборунда калдыктарды башкаруу тутумун жакшыртууга багытталган. Долбоордун алкагында 5 000ден ашык таштанды контейнерлери коюлган жана техниканын 30дан ашык жаңы бирдиги берилген. Ошондой эле, жаңы санитардык полигонду жайлаштыруу боюнча жумуштар кылынып жатат.

РЕГИОНАЛДЫК ПРОГРАММАЛАР

ПЖТ+ ЖАНА ЕВРОПАГА АЛЫМСЫЗ ЭКСПОРТ

2016-жылы ЕБ Кыргыз Республикасына өлкөнүн экономикалык өнүгүүсүнө түрткү берүүчү, ошондой эле адам укуктарын сактоого дем берүүчү ПЖТ+ статусун берген.

ПЖТ+ статусу Кыргыз Республикасына 6200 соода позицияларды ЕБ өлкөлөрүнө бажы алымдарын төлөөсүз экспорттоого мүмкүндүк берет. Мындан тышкары, кыргыз өндүрүүчүлөрүнө ПЖТ+ пайда алууга жардам көрсөтүлүп жатат.

ПЖТ+ катышуучусу болуш үчүн өлкө адам укуктары, эмгек укуктары, экологияны коргоо жана ак ниеттүү башкаруу жаатындагы 27 негизги эл аралык макулдашууларды аткарууга милдеттенген.

ERASMUS+ ПРОГРАММАСЫ

Erasmus+ программасы жогорку билим берүү чөйрөсүндө кызматташууга көмөк көрсөтөт. Программанын алкагында Кыргыз Республикасынан болгон студенттерге жана илимий кызматкерлерге Европада окуу жана окутуу үчүн каржылык колдоо көрсөтүлөт. 2016-жылы Erasmus+ схемасы боюнча 68 кыргыз студенти жана 72 илимий кызматкери Европада окууга жана окутуу ишмердигине жөнөтүлгөн.

Ошондой эле, ЕБ кесиптик-техникалык билим берүүнү жана веб-платформанын базасында университеттер ортосунда изилдөөлөр менен алмашууну да колдойт, дованиями между вузами на базе веб-платформы.

КЫРГЫЗСТАН ҮЧҮН МҮМКҮНЧҮЛүКТӨР